

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Oaspetele Academiei – Ambasadorul Poloniei în Moldova

Pe 18 octombrie curent, dl Bogumil LUFT, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Polone în Republica Moldova, însoțit de dl Bartosz CMOCH, expert în probleme de politică și relații cu mass-media, s-a aflat într-o vizită de lucru la Academia de

Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Excelența Sa a avut o întrevedere cu dl Vasile MARINA, rector al Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar, care, fiind asistat de dl Oleg

BALAN, vicerector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar interimar, și dna Cristina PANTEA, șefa Secției cooperare internațională a Academiei, l-a informat pe înaltul oaspete polonez despre calea parcursă de Academie de-a lungul celor

20 de ani de existență, despre activitatea acestora în vederea pregătirii și perfecționării funcționarilor publici, despre contribuția acestora la eficientizarea activității organelor administrației publice centrale și locale din republică.

(Continuare în pag. 3)

O zi deosebită în viața Academiei

Astăzi este o zi deosebită pentru Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, prilejuită de un eveniment frumos și mult așteptat de noi toți - inaugurarea anului de studii 2011-2012 pentru masteranzii la

studii cu frecvență redusă, specializările „Management”, „Relații internaționale” și „Management informațional în administrarea publică”, a menționat dl Vasile MARINA, rectorul Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar, în

debutul festivității consacrate acestui eveniment important în viața Academiei. Participanții la această întrunire festivă au salutat prezența dlui Leonid BUJOR, consilier al Primului-Ministru al Republicii Moldova, apoi au onorat Imnul de Stat al Republicii Moldova.

Au rămas în urmă examenele de admitere și astăzi începem împreună cu D-voastră un nou an de studii, a subliniat dl Vasile Marina în cuvântul de deschidere a festivității. În timpul examenelor de admitere au existat niște incomodități atât pentru candidații la stu-

dii, cât și pentru organizatorii probelor de examinare. Luând în considerare situația creată, rectoratul a examinat rezultatele obținute și a decis schimbarea modalității de examinare, îmbunătățind, astfel, posibilitățile de a fi admitși la studii la Academie.

Rectorul Academiei a atenționat masteranzii începători, că lor li se vor propune o serie de discipline, o bună parte dintre care ei, posibil, vor considera că nu sunt chiar atât de necesare unui viitor funcționar public. Dar să nu se grăbească cu concluziile, le-a sugerat Dumnealui.

(Continuare în pag. 4)

Tratatul Comunității Energetice la cea de a 5-a aniversare

Președintele interimar al Republicii Moldova, Marian Lupu, Președinte al Parlamentului, a participat pe 25 octombrie curent la Conferința de nivel înalt, organizată cu prilejul aniversării a 5-a de la intrarea în vigoare a Tratatului Comunității Energetice.

Președintele interimar Marian Lupu a deschis lucrările Conferinței și, în luarea sa de cuvânt, a vorbit atât despre activitatea și realizările, cât și despre impactul aderării Mol-

dovei la această organizație europeană.

„Pentru noi, reprezentanții părților contractante, primul lucru, care s-a schimbat, este percepția noastră proprie a

procesului de funcționare a Comunității Energetice. Mă bucur să constat că există mai multe inițiative care vin de la părțile contractante; există mai multe dezbateri pe teme substanțiale care se referă la evoluțiile regionale”, a declarat Marian Lupu.

„Faptul că atât de mulți prieteni ai Comunității Energetice sunt astăzi aici pentru a sărbători împreună, inclusiv reprezentanți ai guvernelor, autorităților de reglementa-

re, organizații internaționale, donatori, oameni de afaceri, este un semn excelent că munca noastră comună până în prezent, în conformitate cu obiectivele tratatului a produs rezultate substanțiale”, a mai declarat Președintele interimar al Republicii Moldova, Marian Lupu, Președintele Parlamentului Republicii Moldova.

**Secția Relații cu mass-media
a Parlamentului
Republicii Moldova**

Comunică Comisia specială de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova

Comisia specială de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova aduce la cunoștința opiniei publice că propunerile

de înaintare a candidaților pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova pot fi prezentate, în temeiul articolului 78 din Constituția Republicii Moldova și articolului 5 din Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova, până la data de 14 noiembrie 2011. În perioada 20 octombrie 2011 - 13 noiembrie 2011, în zilele lucrătoare, de la ora 14.00 până la ora 17.00, iar în ziua de 14 noiembrie, de

la ora 8.00 până la ora 24.00 la adresa: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 162, biroul 1711.

Candidatura pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova poate fi propusă de către:

- persoana care își înaintează propria candidatură susținută de, cel puțin, 15 deputați;
- de către un grup de, cel puțin, 15 deputați.

Propunerea candidaturii pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, semnată

de toți deputații care o susțin, va fi prezentată Comisiei speciale, cel târziu, cu 3 zile înainte de ziua alegerilor și va fi însoțită de următoarele documente:

- consimțământul scris al candidatului și certificatul lui de sănătate, eliberat de instituția medicală abilitată; declarația despre toate veniturile candidatului din anii 2010-2011; datele biografice ale candidatului (curriculum vitae); copia buletinului de identitate.

Vlad Filat a apreciat drept utile și importante vizitele sale în Rusia, Estonia și Lituania

Primul-Ministru Vlad Filat a susținut un briefing pe marginea recentelor sale vizite la Sankt-Petersburg (Rusia), Tallinn (Estonia) și Vilnius (Lituania).

Dumnealui a informat că, în cadrul Summit-ului șefilor de guverne din statele CSI de la Sankt-Petersburg, opt state CSI, inclusiv Republica Moldova, au semnat Acordul privind zona de comerț liber.

Referindu-se la întrevederea cu omologul său rus, Vladimir Putin, Premierul a spus că au fost discutate chestiuni ce țin de aprovizionarea Republicii Moldova cu gaze naturale, relațiile comercial-economice, politica investițională, reglementarea diferendului transnistrean, cooperarea umanitară.

„Discuția a fost una bună, a decurs într-un mod constructiv și am reușit să abordăm mai multe aspecte ce țin de relațiile bilaterale. Astfel, am convenit cu Premierul rus de a negocia un nou Acord privind aprovizionarea Moldovei cu gaze, pe un termen de cinci ani și care ar lua în calcul o posibilă diminuare a tarifului la acest produs energetic important”, a accentuat Premierul.

Vlad Filat a precizat că a abordat cu omologul rus și tema exportului de vin moldovenesc. „Drept răspuns la solicitarea noastră, Primul-Ministru Vladimir Putin a dat indicațiile de rigoare și, ca rezultat, a fost prelungită cu cinci ani licența companiei, care administrează procesul de import al vinurilor

moldovenești prin Postul vamal „Borovski” din regiunea Moscova”, a mai spus Vlad Filat.

Referitor la vizita în Estonia, Primul-Ministru a menționat că a avut întrevederi cu Președintele Republicii Estonia, Toomas Hendrik Ilves, cu Președintele Parlamentului Estoniei, Ene Ergma, cu Premierul Estoniei, Andrus Ansip, și cu ministrul Afacerilor Externe al Estoniei, Urmas Paet. Vlad Filat a spus că în ca-

drul acestei vizite a participat la Forumul de afaceri moldo-estonian și a discutat cu compatrioții noștri din această țară.

Cît privește vizita din Lituania, Primul-Ministru a informat despre întrevederile avute cu Dalia Grybauskaitė, Președintele Lituaniei, Irena Degutienė, Președintele Parlamentului Lituaniei, Andrius Kubilius, Primul-Ministru al Lituaniei. Potrivit Premierului, în cadrul discuțiilor, a fost abordat un larg spectru de subiecte, printre care procesul de integrare europeană și de reintegrare a țării, relațiile economico-comerciale, precum și perspectivele de colaborare în diverse domenii.

**Direcția comunicare și relații
cu presa a Guvernului**

Oaspetele Academiei – Ambasadorul Poloniei în Moldova

(Sfârșit. Început în pag. 1)

DL Vasile Marina a reiterat necesitatea intensificării relațiilor de prietenie și colaborare dintre Republica Moldova și Republica Polonă, dintre Academia de Administrare Publică din Moldova și Școala de Administrare Publică din orașul polonez Szczecin, cu care la începutul lunii iunie curent au semnat un acord de cooperare.

Excelența Sa, Ambasadorul Poloniei la Chișinău, Bogumil Luft, a susținut întru totul inițiativele și propunerile rectorului Academiei

publicii Polone în Republica Moldova a ținut o prelegere în fața masteranzilor și colaboratorilor Academiei la tema „Relațiile bilaterale dintre Republica Polonă și Republica Moldova”.

Făcând o succintă incursiune în istoria recentă a Poloniei, a evoluției democratice din această țară, Excelența Sa a ținut să menționeze că în epoca comunistă avea impresia că Polonia nu este statul său, căci într-un stat democratic proprietarii statului sunt cetățenii săi, acei care plătesc impozitele, or, toc-

va s-a pronunțat destul de detaliat asupra problemelor legate de activitatea organelor administrației publice centrale și locale din țara sa în vederea asigurării unei mai bune funcționări a structurilor statului. „Funcționarii din administrație, a menționat Excelența Sa, sunt apolitici, sunt niște profesioniști. Ei nu sunt schimbați după fiecare alegeri, anume pentru buna funcționare a statului. Aceasta este foarte important pentru democrație”.

terea trebuie să fie localizată cel mai jos posibil. Toate instrumentele și posibilitățile de realizare a puterii trebuie coborâte cât mai jos. Puterea organelor administrației publice centrale trebuie să fie cea mai mică posibilă.

Vorbind despre relațiile Republicii Polone cu Republica Moldova, Excelența Sa a menționat că Polonia a fost foarte deschisă pentru Moldova după dispariția URSS. Polonia și Moldova au devenit parteneri foarte impor-

Dar cum să realizăm un model de stat ideal, se întreba Ambasadorul Republicii Polone, care actualmente nu există nici într-o țară? Sunt țări, în care mecanismul democrației funcționează ireproșabil, dar mai există țări în tranziție, în dezvoltare, unde există încă foarte multe lucruri complicate. Tocmai aceste țări urmează să aplice în mod creator și perseverent bunele practici în activitatea autorităților de administrare publică.

Referindu-se în mod detaliat la respectarea principiului subsidiarității, dl Ambasador Bogumil Luft a subliniat că în acest caz pu-

tanți. Timp de 20 de ani țările noastre au dezvoltat tot felul de relații, au apărut diverse societăți, societatea civilă din ambele țări participă activ la cooperarea bilaterală. În ultimii doi ani relațiile dintre țările noastre s-au dezvoltat pe ascendență. Polonia este o țară foarte angajată și este mereu disponibilă pentru a împărtăși din experiența sa, a menționat în încheiere înaltul oaspete polonez.

Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Polone în Republica Moldova a răspuns în finalul prelegerii sale la multiple întrebări ale asistenței.

Cor. „F.P.”

în vederea promovării unor relații fructuoase de colaborare, subliniind evoluția ascendentă a acestora pe parcursul ultimilor ani.

Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Re-

mai acest lucru nu exista în Polonia comunistă. În statul de drept există niște limite, dar în Polonia de adineaori acestea nu existau.

Ambasadorul Republicii Polone în Republica Moldo-

O zi deosebită în viața Academiei

(Sfârșit. Început în pag. 1)

Un savant de mare valoare, cum a fost Karl Marx, scria: „Orice știință poate să atingă o anumită înălțime, dacă ea se bazează pe matematică”. Matematica oricând vă va prinde bine, a reiterat domnul rector, de aceea am decis să vă propunem, în special celor de la specializarea „Management”, în cadrul sesiunii și un număr anumit de ore din domeniul matematicii.

În continuare, rectorul Academiei a subliniat că la AAP se pune accentul în mod special pe calitate și disciplină. Nu este vorba de un regim de cazarmă, ci de ordine, care este totuși mai bună decât dezordinea.

DI Vasile Marina nu a scăpat din vedere să le sugereze masteranzilor, că Academia dispune de o bibliotecă foarte bogată, care actualmente își bogaște spațiile. „V-aș îndemna să fiți oaspeți cât mai des la bibliotecă, a menționat domnul rector. În ultimii 20-30 de ani, la noi în țară, dar și în întreaga lume nu se prea face știință de înaltă calitate. De aceea v-aș ruga să atrageți cât mai multă atenție autorilor și lucrărilor clasice. Nu vă uitați că lucrările acestea sunt cam vechi, ele au rezistat timpului, au ajuns până la noi și de aceea sunt lucrări de mare valoare. Fondatorul științei contemporane, marele matematician Isaac Newton mențio-

na în acest sens: „Am văzut mai departe decât alții pentru că m-am ridicat pe umerii înaintașilor”. Nu uitați nici D-voastră de înaintașii noștri: Mihai Eminescu, Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu și alții”.

Deși vă aflați abia la prima sesiune, a ținut să sublinieze dl rector în încheierea alocuțiunii sale în fața masteranzilor, v-aș ruga să vă ocupați de pe acum de elaborarea tezei de master,

Eminescu, un mare viitor.

La tribună se află dl Leonid Bujor, consilier al Primului-Ministru al Republicii Moldova. Mă aflu deja a treia oară în anul acesta la Academia de Administrare Publică cu diferite ocazii, a ținut să menționeze Dumnealui. Studiile la Academie au pentru fiecare dintre d-voastră specificul său. Condițiile de studii aici sunt foarte bune și este de datoria d-voastră să beneficiați de aceste condiții, căci Academia are o experiență foarte bogată în ceea ce privește organizarea instruirii postuniversitare. Academia întreține relații de colaborare foarte bune cu autoritățile publice centrale. Totodată, Guvernul Republicii Moldova va reacționa și pe viitor în mod pozitiv la toate doleanțele Academiei în vederea creării condițiilor optime pentru activitatea acestora. Vă doresc ca aflarea d-voastră între pereții Academiei să nu

tar, șef Catedră tehnologii informaționale aplicate, dl Orest TĂRĂȚĂ, doctor în științe politice, conferențiar universitar, șef Catedră științe politice și relații internaționale, Oleg FRUNZE, doctor în științe economice, conferențiar universitar interimar, Catedra economie și management public.

În numele masteranzilor, au rostit emoționante cuvinte de salut dna Carolina BLAJIN, masterandă, anul I, specialitatea „Management”, precum și dna Aliona TĂBĂCARU, masterandă, anul I, specialitatea „Relații internaționale”.

Rectorul Academiei de Administrare Publică, dl Vasile Marina, a transmis încă o dată în finalul ședinței festive cele mai calde felicitări și sincere urări de bine, sănătate și succes masteranzilor din anul întâi cu prilejul încadrării în cohorta viitorilor funcționari publici din țară.

Festivitatea de inaugurare a

pe care o veți susține la absolvirea Academiei. La ora actuală, în țara noastră avem foarte multe probleme, care își așteaptă rezolvarea, dar pentru a fi soluționate ele urmează a fi identificate, investigate și trasate căile de soluționare. Vă urez succes și, vorba lui

treacă în zadar, să acumulați cât mai multe cunoștințe care să vă servească de sprijin în activitatea d-voastră întru binele societății noastre.

Calde cuvinte de felicitare au mai rostit dna Teodora GHERMAN, doctor în științe pedagogice, conferențiar universi-

noului an de studii 2011-2012, secția cu frecvență redusă, specializările „Management”, „Relații internaționale” și „Management informațional în administrarea publică”, s-a încheiat cu intonarea Imnului Academiei de Administrare Publică.

Cor. „F.P.”

Colaborarea moldo-poloneză continuă

O delegație a Școlii de Administrare Publică din orașul polonez Szczecin s-a aflat în perioada 24-29 octombrie 2011 într-o vizită de lucru la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Din delegație au făcut parte d-nii Włodzimierz PUZYNA – rector, Przemysław FENRYCH – profesor, Marcin KOWALSKI – profesor, și Tomasz CZUBARA – șef al Departamentului relații internaționale.

Oaspeții polonezi au avut o serie de întâlniri cu dl Vasile MARINA, rector al Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar, la care au participat dl Oleg BALAN, vicerector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar interimar, dna Tatiana ȘAPTEFRĂȚI, director al Departamentului organizarea instruirii, doctor, conferențiar universitar, Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltarea profesională, precum și dna Cristina PANTEA, șefa Secției cooperare internațională.

Participanții la întâlniri au făcut un schimb de opinii privind desfășurarea realizării acordului de colaborare dintre Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova și Școala de Administrare Publică din Szczecin (Polonia), a procesului de studii din instituțiile de învățământ superior din ambele țări, au trasat noi modalități de intensificare a colaborării reciproc avantajoase.

Tineretul nostru este dornic de cunoștințe, a ținut să menționeze rectorul Academiei, deși cu 20 de ani în urmă aspirațiile la car-

te erau cu mult mai vădite. Cum să revenim la normalitate? se întreba Dumnealui. Consider că urmează să instituim studii comune de masterat, să procedăm la realizarea unor proiecte comune de investigații științifice, iar Moldova ar putea fi un laborator de implementare a acestor proiecte.

Rectorul Școlii de Administrare Publică din orașul polonez Szczecin Włodzimierz Puzyna a afirmat că pentru implementarea unor atare proiecte sunt necesare finanțe. Ministerul afacerilor externe al țării sale a adoptat un document care prevede unele

posibilități de finanțare a unor astfel de proiecte în vederea intensificării relațiilor noastre. Consider că urmează să aplicăm principiul de parteneriat în vederea dezvoltării relațiilor de colaborare, a reiterat rectorul polonez.

Colegii polonezi au participat pe parcursul aflării lor la Academia la o serie de seminare desfășurate în cadrul proiectului „Polonia – partener de încredere” și susținute de doctoranzii și masteranzii D. Arnaut și O. Bujor („Administrația publică locală în Polonia”), S. Rață și V. Homițchi („Reforma administrației publice locale în Polonia”), I. Marina și T. Stahi („Reușitele Poloniei înainte și după aderarea la Uniunea Europeană”), D. Panait și V. Balan („Proiecte europene – experiența Poloniei”). Sejurul oaspeților polonezi la Academia de Administrare Publică s-a încheiat cu participarea la ședința la masa rotundă cu tema „Relațiile moldo-poloneze: realități și perspective”.

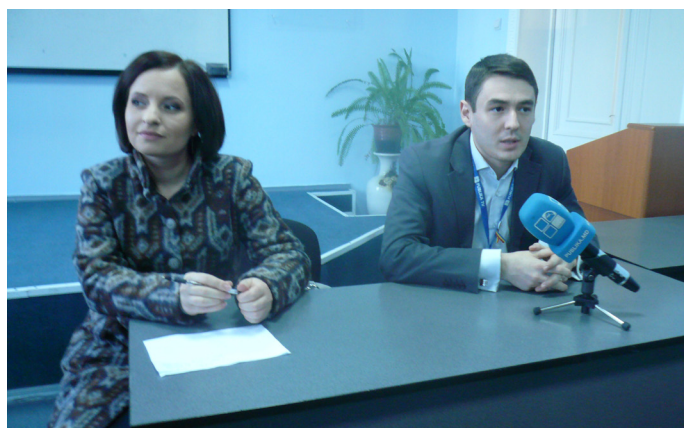
Cor. „F.P.”

Masteranzii Academiei susțin aspirațiile europene ale Republicii Moldova

Acesta ar putea constitui genericul activității, care s-a desfășurat pe 21 octombrie curent în incinta Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. În această zi, oaspeți ai masteranzilor, profesorilor și colaboratorilor Academiei au fost ziariștii de la studioul de televiziune PUBLICA TV, Elena Cioina și Alexei Lungu, care au avut misiunea de a transmite colectivului Academiei un lot de pelicule documentare privind dezvoltarea politico-economică și social-culturală a unei serii de țări, care sunt deja membre ale Uniunii Europene, dar și a unora, care încă mai aspiră la admiterea în marea familie a țărilor europene, cum ar fi Muntenegru, Kosovo, Albania, Macedonia, Bosnia și Herțegovina, Serbia, România, Bulgaria, Grecia și Turcia. Filmul despre Republica Moldova, din câte am înțeles, abia urmează să fie turnat de către jurnaliștii de la studioul de televiziune PUBLICA TV.

Totodată, ziariștii de la PUBLICA TV, de altfel destul de bine pregătiți în materie de relații europene, au întreținut un consistent și aprins schimb de idei asupra aspirațiilor europene ale cetățenilor Republicii Moldova, precum și au sensibilizat tineretul studios de la Academie în aceste chestiuni deosebit de importante pentru viitorul de miine al țării noastre. Ziariștii și-au expus, pe alocuri subiectiv, propriul punct de vedere asupra perspectivei de aderare a Republicii Moldova, argumentându-și poziția cu exemple destul de concludente.

Aici ar fi cazul să menționăm că nici masteranzii Academiei de Administrare Publică nu s-au lăsat mai prejos pe parcursul dezbaterilor, invocând și ei argumente dintre cele mai neașteptate, dar destul de convingătoare, când venea vorba despre activitatea de export extern a țării noastre, de competitivitatea mărfurilor moldo-

venești pe piața europeană, de diversificarea importului surselor de energie, de orientarea țării noastre spre est sau spre vest în activitatea sa politico-economică etc.

Cu toate aspectele mai puțin argumentate și rectilinii, inerente unei discuții în contradictoriu, principala concluzie pe care au putut s-o tragă participanții la această întâlnire de reală utilitate reciprocă,

este că masteranzii Academiei, tineretul studios în general se pronunță cu toată fermitatea în favoarea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, intenționează să contribuie prin activitatea lor practică de zi cu zi la promovarea valorilor europene în țara noastră, la avansarea și aderarea sa cât mai rapidă la marea familie a popoarelor europene.

Cor. „F.P.”

Un exemplu demn de urmat: reamenajarea curții blocurilor locative

Reabilitarea fondului locativ: proiect-pilot lansat de către Primarul General al municipiului Chișinău, implementat de către Pretura sectorului Buiucani în teritoriul administrat

Pretura sectorului Buiucani, dimpreună cu serviciile Primăriei municipiului Chișinău, au dat start, pe 24 septembrie 2011, în curtea blocurilor locative din str. Alba-Iulia, nr. 202, programului de reabilitare a fondului locativ, lansat de către Primarul General al capitalei Dorin Chirtoacă și susținut de către Pretorul sec-

torului Buiucani Valeriu Nemerenco, prin organizarea unei deschideri oficiale a reamenajării curții blocurilor locative din adresa menționată.

Evenimentul în cauză a fost susținut de un concert de sărbătoare organizat de către Secția cultură, tineret și sport cu diferite concursuri și cadouri pentru copii, de o expoziție fotografică a Preturii sectorului Buiucani improvizată pe terenul de joacă pentru copii din aceeași curte, inclusiv de Primarul Dorin Chirtoacă, Pretorul Valeriu Nemerenco,

de Direcția pentru protecția drepturilor copilului din sectorul Buiucani, oferind la trei familii social vulnerabile ce au domiciliul pe str. Alba-Iulia, nr. 202-202/1 colete alimentare pentru doi copii invalizi și un copil orfan. Faptul a accentuat că obligația morală a fiecăruia dintre noi este să nu-i dăm uitării pe cei mai triști ca noi.

La ceremonia de deschidere au participat Primarul General Dorin Chirtoacă, Pretorul sectorului Buiucani Valeriu Nemerenco, alți reprezentanți ai administrației publice locale, consilierii municipali, responsabilii din cadrul întreprinderilor municipale, mijloacele mass-media și, desigur, locatarii de pe str. Alba-Iulia pentru care au fost executate lucrările de reparație și amenajare: repararea acoperișurilor blocurilor și a intrărilor în bloc; instalarea în scări a unui sistem nou de iluminare ce se activează la mișcare; reabilitarea iluminatului public; curățarea copacilor și a arbuștilor din curte; reparația căilor de acces și a trotuarelor din interiorul curții; amenajarea

a circa 100 locuri de parcare a automobilelor pentru locatari (prin folosirea unui nou tip de pavaj pur ecologic); instalarea pieselor noi pentru terenul de joacă a copiilor; vopsirea trotuarelor și salubritizarea întregului teritoriu adiacent acestor blocuri etc.

De menționat că lucrările respective au fost finanțate din bugetul municipal, coordonate și executate fiind de către serviciile competente sub controlul strict al Pretorului sectorului Buiucani, conform Dispoziției Primarului General din 06 septembrie 2011.

Conform aceluiași scenariu, pe 22 octombrie curent, a avut loc deschiderea terenului de joacă pentru copii din strada Eugen Coca, nr. 15, cu amenajarea și salubritizarea teritoriilor adiacente din strada Eugen Coca, nr. 17-19 etc.

Considerăm că scopul pe care ni l-am propus noi, cei ce reprezentăm autoritatea publică locală, de a motiva și de a sensibiliza cetățenii municipiului Chișinău de a participa mai activ în acest proiect lansat de către Primăria municipiului Chișinău, a fost atins.

Ziua Mondială a oamenilor în etate marcată de Pretura sectorului Buiucani

Alături de grijile cotidiene, greutățile și zbuciumul zilnic, mai sunt pe lângă noi și ființe cu timpurile încărunțite, cei care zi de zi se ciocnesc de problemele vârstei a treia, care necesită atenția și sprijinul societății, fie și moral, dacă nu material.

Cu ocazia Zilei Mondiale a oamenilor în etate, Pretura sectorului Buiucani a organizat, cu contribuția oamenilor cu suflet mare din partea locului, fapt pentru care ținem să le mulțumim, au organizat o masă de caritate pentru 50 de persoane în etate ai Consiliului Veteranilor din sector.

Evenimentul în cauză s-a produs pe 30 septembrie 2011, în incinta cantinei municipale

„Dieta-Vitas” din str. Mitropolit Dosoftei, 144.

Marea majoritate care au participat la consemnarea acestor

tui eveniment sunt profesori, medici, oameni de artă, ingineri ș. a.

Concomitent, la cantina Par-

lamentului a fost organizată o masă de binefacere pentru 14 veterani ai organelor de forță.

Astfel, Pretura sectorului Buiucani a urmărit scopul de a aprecia rolul important al persoanelor vîrstnice, de a promova imaginea pozitivă a acestora, de a face ca vocile lor să fie auzite și de a consolida interacțiunea dintre generații, deoarece Moldova de azi păstrează amprenta sîrguinței și dăruirii acestor ființe, a valorilor adevărate, a intențiilor frumoase și a eforturilor dedicate prosperării neamului și țării noastre. Or, tot ce a fost și este mai bun și mai frumos pe acest meleag a fost creat prin participarea lor directă.

Hramul orașului: tradiție și sărbătoare

Locuitorii municipiului Chișinău și oaspeții capitalei au sărbătorit pe 14 octombrie Hramul orașului Chișinău. Acesta este întotdeauna un eveniment remarcabil nu numai pentru autoritățile locale, dar și pentru orășeni.

mai tânăr antreprenor”, „Cea mai bună inovație” etc.

Printre agenții economici care au contribuit esențial la realizarea planului încasărilor la Bugetul Public Național pot fi menționați: SA „Bucuria”, SA „Zorile”, SA „Moldpresa”, F.P.C. „Con-

ța consumatorului este cel mai mare premiu al agenților economici și nu e de mirare că SA „Bucuria” este cea mai mare fabrică de cofetărie din republică, participant permanent la expozițiile republicane și internaționale, laureat al celor mai prestigioase premii și diplome. La ora acuală, SA „Bucuria” produce peste 450 de denumiri de produse. La cea de a 18-a ediție a expoziției internaționale „Prodexpo” din Moscova, brandul moldovenesc a devenit cel mai bun.

Tradițional, și SA „Aroma” și-a expus sortimentul producției alcoolice, efectuând și degustări publice, înalt apreciate de vizitatori. Pentru participarea permanentă la cele 20 de ediții ale expoziției „Expo Vin Moldova” întreprinderea a fost distinsă cu diplome și premii. În cadrul concursului „Dionis”, a obținut Diploma de gradul II pentru divinul „Aroma 6 ani” și gradul III la concursul „Cea mai bună prezentare la sărbătoare”.

SRL „Șarm” producător de lenjerie de pat, a câștigat la Forumul Întreprinderilor Mici și Mijlocii de la „Moldexpo”, desfășurat la 25-28 mai 2011, concursul „Cel mai bun antreprenor inovator”, bucurându-se de diploma de gradul I.

SA „Zorile” a deschis câteva magazine de încălțăminte în capitală și în regiune. Producția SA „Zorile” este exportată în Italia, Germania, România. În acest an, compania își va spori exportul în țările CSI și în țările vecine. Producătorii societății vor introduce noi tehnologii în confecționarea încălțăminte, urmărind scopul de a spori volumul de producție. SA „Zorile” a câștigat concursurile „Grand Prix” și „Aprecieră consumatorului”.

Fabrica de parfumuri și produse cosmetice „Viorica Cosmetic” produce actualmente peste 300 de denumiri de produse. Aceasta a fost distinsă la diferite concursuri naționale și internaționale cu premii și mențiuni. Recent, ca „Cel mai bun contribuabil”, s-a bucurat de medalia de aur la concursul „Marca comercială a anului” și de diplomă

„Realizări în domeniul calității”.

La hram au mai participat: SRL „Croitor Tricot”, care colaborează cu mai mulți agenți economici din oraș, confecționând uniforme pentru personalul „Bucuria”, „Bemol”, „Maximum”, „Green Hills”, „Alina Electronic”, „Iustar”, „Victoriabank” etc.; „Steaua Reds” – cunoscută de majoritatea înaltă a mărfurilor din tricot; SRL „Plezir”, care și-a prezentat noile produse de patiserie; ÎL „Olga Ceban” firma „Ravetti” care produce lenjerie de corp; SRL „Mavita” – cu mezeluri gustoase, care sînt tot mai mult solicitate de consumatori.

Totodată, pe lângă acești producători, au venit cu expoziții întreprinderile municipale și alimentația publică din sector cu amenajări în stil tradițional a exemplarelor de ogrăzi țărănești, colibe, casă mare, ale căror expoziții au lăsat o impresie plăcută și au impresionat turiștii și delegațiile din străinătate.

Sărbătoarea a inclus, de asemenea, diverse prezentări, expoziții, distracții pentru copii și concerte, între care un program muzical susținut de fanfara UTSM; programul artistic de muzică și dansuri populare susținut de artiștii profesioniști: Doina Arseni, Maria Sarabaș, Nicolae Paliț, Anișoara Dabija, Mariana Tudoreanu, Ion Paladi, ansamblul de dansuri populare „Hora, horița”; ora copiilor – un program susținut de copii talentați: Sandu Cernean, Diana Brescan, Corina Chipercean, Mihaela Arsene, V. Bînzaru, Odry; un program de muzică ușoară cu interpreți de estradă: Aura, Victoria Lungu, Georgeta Voinovan, Ady, Veaceslav Busuioc, Adelia, Nina Țurcanu, Ricu Vodă, Mariana Cerpaga și alții; competiții sportive: tradiționala trîntă, avînd ca premii pentru învingători un berbec și un cocos.

Paginile au fost pegătite cu concursul Liliei GÎRBU, Ludmilei LISÎL și al lui Daniel SCORȚESCO, specialiști principali în Secția administrație publică locală, Pretura sectorului Buiucani din capitală.

Participarea la „Hramul Chișinăului” constituie un prilej deosebit pentru a cunoaște Moldova, Chișinăul, pentru a descoperi obiceiurile, tradițiile moldovenilor și spiritul nostru național.

Tradițional, la Hramul orașului, agenții economici își expun sortimentul de mărfuri adunînd mii de vizitatori, care au ocazia să cunoască producția fabricată de întreprinderile autohtone, însoțită de materiale promoționale oferite cu generozitate vizitatorilor. Ca rezultat, aceștia vor avea posibilitatea să studieze producția expusă și, eventual, să o procure.

Actualmente, pe teritoriul sectorului Buiucani sunt înregistrați circa 19 500 agenți economici. Pretura consideră că afacerile reușite în businessul mic și mijlociu contribuie la creșterea numărului locurilor de muncă și la reducerea sărăciei, la sporirea veniturilor în bugetul public național. Astfel, Pretura promovează agenții economici din sector la diferite concursuri organizate de Guvernul Republicii Moldova, sub egida: „Cel mai bun antreprenor al anului”, „Cel mai bun contribuabil al anului”, „Cel

fort”, SC „Daac Sistem” și altele.

Pînă la 1 octombrie curent, încasărilor la Bugetul Public Național au constituit 1 500 833 mii lei, inclusiv: bugetul de stat – 394 223 mii lei; bugetul local – 275 434 mii lei; bugetul asigurărilor sociale – 666 524 mii lei; fondul asigurărilor medicale – 164 652 mii lei.

În comparație cu situația similară a anului precedent, se înregistrează o creștere a încasărilor la Bugetul Public Național cu 195 109 mii lei, inclusiv: bugetul de stat – 75 276 mii lei; bugetul local – 30 386 mii lei; bugetul asigurărilor sociale – 71 659 mii lei; fondul asigurărilor medicale – 17 788 mii lei.

La hram au participat peste 80 de agenți economici din sector. Aceștia și-au expus mărfurile industriale și textile, articolele de artizanat și suvenirele confecționate de meșterii populari, produse cosmetice, de birotică, alimentare etc.

În acest sens, expunerea mărfurilor a fost un bun prilej ca producătorii să-și promoveze produsele și să desfășoare o amplă campanie de publicitate.

Unii dintre ei au venit și cu realizări frumoase. Recunoștin-

Între Scylla și Charybda

Mihai Eminescu

Opera politică

BASARABIA

I. Numele și întinderea ei

În toate întâmplările de până acum, în scrisoarea d-lui X, din "Le Nord", în articolul puțin politico al gazetei rusești "Viedomosti", în răspunsul unui rus către Alecsandri găsim repetându-se cu stăruință că Basarabia este din numărul provinciilor cucerite de ruși cu sabia de la tătari și de la turci. Convingerea noastră este însă că, din veacul al patrusprezecelea începând, **Basarabia n-a fost nici întreagă, nici în parte a turcilor sau a tătarilor, ci a unui stat constituit, neatârnat, deși slăbit și încălcat în posesiunile sale, a Moldovei.** Moldova era proprietarul locului și dacă reprezentanții statului moldovenesc, Domnii, ajunseseră atât de slabi, încât dreptul nostru era dezbrăcat de putere și nu putea să se apere, aceasta nu e o dovadă că Moldova a renunțat vrodată la dânsul. Căci un drept nu se pierde decât prin învoirea formală de a-l pierde. Dar fie această învoire smulsă cu de-a sila, fie dictată de rațiuni de stat, fie izvorâtă din orice alte considerații, nu se modifică și nu se nimicește decât din momentul în care renunțăm la el.

Cum că aceasta nu e numai opinia noastră, ci chiar aceea a diplomației rusești se dovedește din istoria celor din urmă 150 de ani. De câte ori Rusia stipula ceva în favorul Principatelor în tratatele ei cu Turcia, ea se provoca totdeauna la drepturile imprescriptibile, *ab antiquo*, la capitulațiunile Principatelor. Același Rumianțof de care d. X pretinde c-ar fi cucerit Basarabia de la tătari realipește Basarabia și Hotinul la Moldova, Giurgiul și Brăila la Valahia.

Rumianțof se învoiește cu desființarea mitropoliei Proilabului (Brăila), creată de greci pentru părțile pe care, din cauze militare, turcii le ocupase, și permite mitropolitului Moldovei să alipească din nou, precum era din vechime, Basarabia la eparhia Hușilor, Hotinul la eparhia Rădăuților, Giurgiul și Brăila la eparhia Râmnicului.

Prin urmare Rumianțof, contemporan cu acele cuceriri, el însuși cuceritorul, știa mai bine ale cui erau acele locuri, știa mai bine că tătarii n-ar fi avut nevoie de mitropolit și de episcop, știa cu un cuvânt că locurile erau ale Moldovei. Cum că această conștiință de drept nu s-a stins niciodată în Moldova vom avea ocazia de a o dovedi pas cu pas. Pas cu pas vom dovedi totodată că ocuparea părților din Moldova și Tara Românească n-a fost decât militară, că ea avea cel mult caracterul administrației trecătoare pe care și rușii o introduc în campanie prin provinciile inamice și că, oriunde erau a se hotărî chestiuni de proprietate unde puterea juridică a statului se manifesta, **statul moldovenesc hotăra pe acest pământ ocupat de turci.** Cazurile de reclamații sunt tocmai cu tătarii ce locuiau în Buceag, cărora domnia Moldovei le hotărăște locul unde le este învoit a fi așezați, măsoară acel loc și-l hotărânește, deși domnia era fanariotă, deși slabă, deși locul era ocupat de trupe turcești.

Dar până a sosi la capătul veacului al 17-lea și la începutul veacului al 18-lea, la slăbiciunea statelor noastre sub fanarioți, a cărei cauză e tocmai Rusia și alianța nefericitului Cantemir cu Petru cel Mare, vom stabili mai întâi

drepturile țărilor pentru timpuri în care nu era vorba de precumpănire turcească la noi.

Acest petic de pământ, precum îl numesc corespondenții ziarului "Le Nord", locuit de tătari sub corturi și de alte neamuri pe jumătate sălbatice, care-și datorește scoaterea lui din întuneric unor generali "d'un renom populaire", ca Rumianțof și Sumarow, are cu toate acestea un nume care țipă sub condeiele rusești.

A rosti numele *Basarabia* e una cu a protesta contra dominațiunii rusești. **Numele Basarab și Basarabeni exista cu mult înaintea vremii în care acest pământ devenise românesc; acest nume singur este o istorie întreagă.**

D'Ohsson, în *Histoire de[s] Mongols* (T. I, p. XXXV), ne spune că existau în arhivele hanului mongol din Persia fragmente istorice de o recunoscută autenticitate, scrise în limba și cu caractere mongole, pe care însă prea puțini oameni le puteau citi. Pentru ca aceste fragmente să fie pricepute și de public, sultanul Mahmud Gazon Khan a voit ca ele să fie adunate într-un trup de istorie și a însărcinat cu această lucrare în anul 1303 pe medicul Fazel-Ullah, poreclit Rasid.

Medicul Fazel-Ullah-Rasid compilează deci cronica lui după fragmente mongolice, și sub anul 1240 povestește următoarele:

În primăvara anului 1240 principii mongoli trecură munții Galiției, pentru a intra în țara bulgarilor și a ungarilor. Orda care mergea spre dreapta, după ce a trecut țara Aluta, îi ieși înainte Basarab-ban cu o armată, dar e bătut. Cadan și Buri

au mers asupra sașilor și i-au învins în trei bătălii. Bugek trecu din țara sașilor peste munți, intrând la Kara-Ulaghi și a bătut popoarele ulaghice.

Așadar principii tătari au bătut pe Kara-Ulaghi, adică pe negri-valahi (Kara-iflak...), ba înaintea unuia i-a ieșit o armată comandată de *Basarab-ban*.

În *Annales Polonorum vetustiores*, scrise, se vede, între anii 1248-1282 (publicate întâi de Sommersberg, analizate de Lelewel) se găsește însemnat pentru anul 1259:

Tătarii, după ce subjugaseră pe besarabeni, pe litvani, pe ruteni și alte neamuri, au luat cetatea "Sandomir", sau, latinește, Thartari, subiugatis Bessarabenis, Lithvanis, Ruthenis etc.

Regele maghiar Carol-Robert, într-o diplomă din anul 1332, povestește bătaia ce o pășise de la Basarab, fiul lui Tugomir, în țara noastră: *In terra transalpina per Bazarab, ilium Thocomery* (Fejer VIII, 3,625).

Din acest *Tugomir-Basarab*, care trăia pe la 1300 și ceva, s-a născut Alexandru, cel pomenit în diploma de mai sus, care a trăit până la 1360; din Alexandru s-a născut Vladislav și Radu Negru, din Radu Negru Dan și Mircea cel Mare (—1418).

(Va urma)

Mihai MANEA

Balada vieții și a morții*

Nuvelă

Au trecut vreo câteva luni bune de la întâmplarea cu cei douăzeci de lei, Gheorghe Stejărel a analizat toată ziua ceea ce de miercuri, ba și cea de marți – cine a intrat la el în birou, cine a ieșit, cu ce a intrat și cu ce a ieșit, cu ce probleme sau chestiuni au venit, cum le-a soluționat el, dar nu observase nimic suspect. A convocat chiar și consilierii, dar aceștia doar au zâmbit și l-au sfătuit să acorde mai puțină atenție unor astfel de bagatele. De la un timp, se gândea că într-o bună zi are chip să-i sosească poliția și să-l ia la cercetări, să-i pună cătușele, să-l filmeze și să-l dea și pe el la televizor, ca pe mulți alții cărora li se organiza câte o „luare de mită”. Ce-i drept,ăștia se descurcă repede, revin cu bine pe la casele lor și își continuă activitatea de funcționari publici sau de aleși locali. Nu-i niciun bai. De la o habă de vreme Gheorghe Stejărel nu prea avea poftă de mâncare, a mai făcut două găuri la curea, căci au prins a-i cădea pantalonii, parcă nici nevasta nu-l mai interesa așa ca în primii ani de viață conjugală.

Prima i-a călcat pragul biroului în acea zi Tăluța lui Trifan muzicantul. Nici nu dăduse binețe ca lumea, că și începuse a boci: „Măi Gheorghită, măi Gheorghită, ce mă fac eu, măi Gheorghită, m-a lăsat, măi, răul cela al meu... A venit răsul dela aseară beat turtă, a mai făcut oleacă de scandal, s-a culcat, dar dimineață nu vroia să se scoale. Eu – încolo, eu – încoace, el - nimic. Până am înțeles că-i mort. Of-of-of, măi Gheorghită, măi, ce să fac eu fără el, măi, că rău cu rău, dar mai rău fără rău...” A potolit-o el, cum a putut, pe baba lui Trifan muzicantul și a dat dispozițiile necesare pentru înmormântarea creștinească a consăteanului Trifan al lui Ioni-

ci Ciubotaru, cel care era unul dintre cei mai iscusiți trompetiști din sat. El și cu nelipsita sa trompetă îi cununa, îi boteza pe mai toți consătenii săi și tot cu ea îi petrecea pe ultimul drum. Baba aceasta bună de gură nu avea bani pentru popă, nu să-i mai dea primarului, căci Trifan al ei, cum aducea banul, tot atât de repede îl și ducea de acasă.

Cine i-a mai fost? A, da. Chiar cu noaptea-n cap i-a sosit un inspector de la fiscul raional. Cu acesta s-a lămurit el repede, căci era de la comuniști. Iar comuniștii cu liberalii nu se prea aveau de bine în ultima vreme. I-a prezentat hârtiile

septembrie. I-a dat de lucru și a plecat. Directoarea asta era cam fudulană un pic și tare-i plăcea să comande în școală, dar și în afara acesteia. Se vorbea despre ea că avea obiceiul să mai dosească din banii adunați de pe la părinți pentru nevoile școlii, dar mi-te să dea ea cuiva...

Printre cei care au mai fost cu diverse probleme, ține minte că a observat-o și pe mătușa Aftinica lui Fănuță Tapalagea, dar cu ce anume a venit, nu-și amintește. A intrat, a zăbovit un pic, s-a uitat atent prin tot biroul, ține bine minte că era cam palidă și trasă la față, dar s-a întors și a plecat. Nu a zis

cineva, că o fi lăsat banii aceștia în biroul său. Mai curând se putea gândi, că cineva i-o fi pierdut. Dar de ce erau pe birou, și nu pe jos, pe undeva? Gânduri, gânduri și iar gânduri. Nici lucrul nu-i mai sporea ca înainte, începură să-l și critice pe la ședințele de la județ. A observat că de la o vreme se ceartă de la nimicuri cu nevasta, lucru care înainte nu se întâmpla niciodată. Pe unde s-ar fi dus – la primărie, la magazin, la ședință, mergând prin sat sau prin centrul județean – i se părea că lumea îl privește, nu știu cum, altfel, parcă îl suspectau de ceva. A fost cu chestia asta și pe la poliție, pe la procuratură, pe la județ, dar toți îl linișteau, chipurile, nu-ți fă, omule, griji și caută-ți de treabă.

Până la urmă, s-a dus la preotul din sat să se spovedească, căci nu avea omul zile bune, se schimbaseră din rădăcină, se mira lumea de el și nu știa, ce s-a întâmplat. Preotul i-a zis liniștit:

- Nu-ți fă probleme, domnule primar. Ia să vezi dumneata, cum le așezăm noi pe toate. Vino duminică la slujbă.

Ce-i drept, deprins încă de pe vremurile de demult, când biserica din sat fusese închisă, apoi transformată într-un așazis muzeu de studiere a ținutului natal, să nu prea frecventeze slujbele religioase, Gheorghe Stejărel cam avea emoții, căci nu știa, cum va fi oficiată slujba religioasă, ce le va spune părințele oamenilor și, principalul, cum îl va deconspira el pe cel care avuse impertinența de a lăsa banii pe masa primarului. Soția știa de necazurile sale din ultima vreme, îl compătimea și avea emoții pentru el, căci îl știa de om foarte cumsecade, cinstit și săritor la nevoie. De aceea l-a urmat binevoitoare la biserică.

(Va urma)

necesare și l-a convins că locuitorii satului achită impozitele la timp și în volum deplin. Acesta să-i fi lăsat bani? Nu, alde aiștia așteaptă numai să le dai. N-ai văzut ce grăsan era, deși nu-i dădea nici douăzeci și cinci de ani.

Directoarea liceului, care schimbaseră și ea vreo trei-parturi partide, de nici nu mai știa acum primarul cu cine este, se grăbea și ea la județ și de aceea doar l-a pus din fugă la curent cu reparația sălilor de clasă, lăsându-i o listă întreagă de materiale de construcție, care mai erau necesare pentru a finaliza reparațiile până la 1

nimic – nici tu „bună ziua”, nici tu „sănătate” sau „la revedere”. Ce să-i faci, la bătrânețe oamenii devin cam stranii și asta-i starea lor de normalitate. Mătușa Aftinica a fost toată viața o femeie foarte strângătoare, aduna capică cu capică și nu da banul pe fleacuri, procura întotdeauna puțin, dar lucruri foarte bune și prețioase, care țineau o viață la ea. Niciodată nu arunca banii pe te miri ce. Copii, ce-i drept, n-a avut, în schimb și-a ajutat cele nouă surori să-și crească și să-și învețe copiii.

A mai fost multă lume pe la el, dar nu putea presupune pe

* Continuare. Începutul în nr. 18, 19

Surzenia dă naștere... schizofreniei

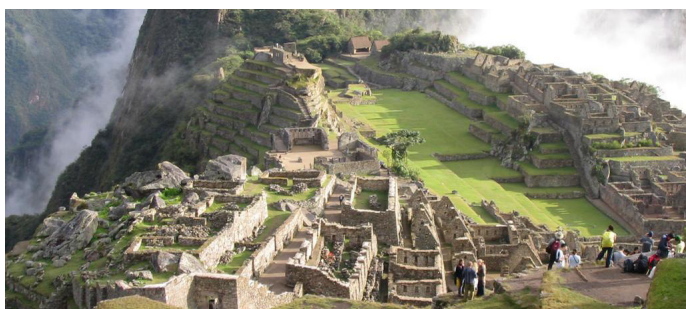
În ultimul timp întâlnim tot mai multe studii, consacrate mecanismelor de apariție a schizofreniei. Cauzele acestei maladii enigmatice sunt, deocamdată, necunoscute, dar savanții speră că neurobiologia va vărsa totuși odată lumină asupra lor. Descoperirile recente confirmă, astfel, că pricina halucinațiilor schizofrenice pot fi mutațiile produse în gena unei albumine.

Cauza halucinațiilor auditive ale schizofrenicilor poate fi un accident în informația genetică a albuminei dysbindinu-

lui. Atare mutație e frecventă la pacienții suferinzi de schizofrenie, fapt care i-a și făcut pe savanți să se gândească la interconexiunea acestor fenomene. Nu demult cercetătorii au descoperit, printre altele, că la majoritatea schizofrenicilor conținutul acestei albumine în celulele nervoase scade simțitor.

Mutațiile în gena dysbindinului conduc la dereglarea funcționării neuronilor-regulatori, care dirijează fluxurile informaționale transmise de receptorii auditivi. Încă în anul 2002 a fost descoperită legătura dintre una din variațiile genei dysbindinului (DTNBP1) și schizofrenie. Cercetările ulterioare însă n-au confirmat pe deplin această versiune, dar DTNBP1 rămâne, deocamdată, una dintre „genele-candidate” – gene care sunt potențial legate de evoluția oricărei maladii.

Incașii erau mult mai diplomați decât războinici

Incașii și-au constituit imperiul lor, făcând uz de toate mijloacele posibile: de la diplomatie la campaniile militare. Uneori ei erau foarte războinici, dar nu atât de sângeroși, după cum sunt descriși de conchistadorii spanioli. Rezultatele noilor cercetări interdisciplinare ne permit să ne facem o altă părere despre înțelepciunea politică a conducătorilor incași.

Cu începere cam de prin anul 1000 e. n. cârmuitorii imperiului incașilor au început să

ocupe alte teritorii, conducându-se de o altă tactică și fără a recurge la aplicarea forței. Fapt despre care scriu antropologii Valerie Andrushko de la Universitatea din New-Haven (statul Connecticut) și Elva Torres de la Institutul Național de Cultură din Cusco, fosta capitală a imperiului incașilor, într-un articol publicat la finele lui septembrie curent în revista americană de antropologie American Journal of Physical Anthropology.

Antimateria ne va duce pe stele!

vorba e dacă în timpul apropiat vor putea fi transpuse totuși în viață sau nu?

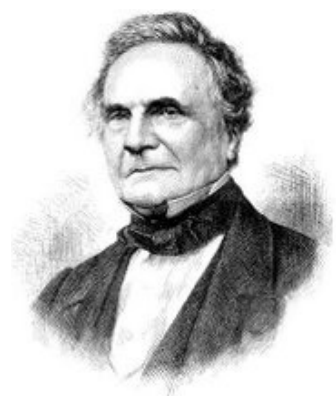
În 1960 fizicianul Robert Bassard ne-a oferit un model de motor termionuclear precis, principiul funcționării căruia se bazează pe utilizarea hidrogenului și a prafului interstelar abundent în spațiul cosmic. Dintru început corabia își ia zborul cu ajutorul propriului combustibil, după care se creează o gaură magnetică uriașă, cu un diametru de câteva mii de kilometri, care absoarbe din cosmos hidrogenul. Acesta, la rândul său, și servește în fond drept sursă de combustibil pentru rachetă.

Zborurile pilotate spre stele sunt visul secular al omenirii. Totul depinde însă de tehnologiile avansate care ne vor permite odată să înfăptuim multăvritele călătorii cosmice rapide și sigure. Actualmente, există o mulțime de proiecte care ne propun o soluție efektivă a acestei probleme. Dar

Charles Babbage – părintele calculatorului din secolul al XIX-lea

După moartea prematură de odinioară a lui Steve Jobs îți vine greu să crezi că acum 140 de ani a plecat din viață inventatorul primei „mașini intelectuale”. Aname a mașinii analitice de calcul, după cum și-a numit opera sa matematicianul englez Charles Babbage, care a constituit prototipul calculatorului contemporan, care nu avea nevoie nici de display, nici de disc rigid, nici de șoricel.

Născut la Crăciun în anul 1791, viitorul inventator al calculatorului Charles Babbage era un om multilateral dezvoltat: nu numai matematician, filosof, inventator, dar și economist politic. Viitorul membru al Societății Regale din Londra privind dezvoltarea științelor naturii (aceasta e denumirea deplină a renumitei societăți) și membru-corespondent din străinătate al Academiei Imperiale de Științe din Sanct-Petersburg a fost vlăstarul a două familii străvechi din Devonshire. În 1810 a susținut examenele la Trinity-College de la Universitatea Cambridge. Cu cea

mai mare străduință Charles Babbage a studiat aici matematica și chimia.

În 1812, împreună cu astronomul John Herschel, a fondat Societatea Analitică (Analytical Society), al cărei scop a fost transformarea matematicii engleze și răspândirea metodelor progresiste, preluate de pe continentul european (de exemplu, calculul diferențial a lui Leibniz). În 1816, Charles Babbage și John Herschel și-au publicat traducerea Tratatului de calcul diferențial și integral al matematicianului francez Lacroix.

Avocat suspectat că ar fi pretins 6000 euro pentru „a corupe” un judecător

Un avocat din Chișinău a fost reținut pe 24 octombrie de Centrul Anticorupție (CCCEC) și Departamentul Instituției Penitenciare (DIP), suspectându-l de trafic de influență.

Potrivit denunțatorului, avocatul ar fi pretins 6000 euro de la acesta, susținând că are influență asupra unui judecător din cadrul Curții de Apel Chișinău și că-l poate determina să elibereze un deținut din Peni-

tenciarul nr. 13 (ultimul a fost acuzat de escrocherie).

Operațiunea de reținere a avut loc pe teritoriul unei parări auto de pe strada Ciuflea din capitală.

În cadrul percheziției, bannotele marcate „mită CCCEC” au fost găsite în geanta avocatului care le-a predat benevol ofițerilor de urmărire penală.

În prezent, acesta se află în Izolatorul CCCEC, iar pe numele lui a fost pornită o urmărire penală în temeiul alin. 2, art. 326 Cod penal – „trafic de influență”. Pentru comiterea unei atare infracțiuni, legislația în vigoare prevede o pedeapsă sub formă de detenție de până la 6 ani sau o amendă în mărime de până la 60 000 lei.

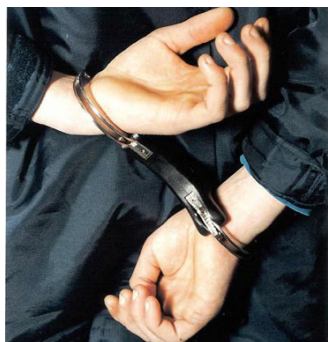
Sentință în cazul atacului tîlhăresc din or. Durlești

Recent, Curtea de Apel Chișinău a admis parțial apelurile procurorului și părții vătămate, fiind stabilită în privința a doi bărbați pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen de 25 ani fiecare.

În fapt, procurorii au declarat apel împotriva sentinței judecătorești Buiucani din 09.06.2011, prin care inculpații au fost recunoscuți vinovați de comiterea unui atac tîlhăresc asupra unui cuplu familial și omorul acestora, fiindu-le stabilită pedeapsa a câte 20 de ani închisoare.

Procurorii au prezentat suficiente probe care au demonstrat că inculpații, în iulie 2010, au pregătit mijloacele necesare pentru a pătrunde în locuința victimelor, au închiriat un mijloc de transport pentru deplasarea rapidă și transportarea bunurilor sustrase și după ce s-au convins că soții au adormit, au pătruns în locuința lor.

În legătură cu faptul că în timpul opunerii rezistenței de

către victime unul dintre inculpați a fost demascată, atacatorii, cu scopul ascunderii urmelor și evitării răspunderii pentru cele comise, i-au strangulat pe soți, părăsind locul infracțiunii cu bunurile sustrase.

Pentru faptele comise, procurorii au solicitat să fie aplicată în privința făptuitorilor detenție pe viață.

După redactarea deciziei de către instanța de apel procurorii vor decide asupra oportunității declarării recursului ordinar.

**Serviciul de presă al
Procuraturii Generale**

Doi locotenenți de poliție suspectați că au extorcat 1500 euro de la un cetățean

Doi ofițeri de poliție, în vîrstă de 26 de ani, din cadrul Comisariatului de poliție al sectorului Râșcani, au fost reținuți de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, fiind bănuți de corupere pasivă.

Potrivit denunțatorului, polițiștii i-ar fi cerut 1500 euro pentru a înceta urmărirea penală în privința acestuia.

Operațiunea de reținere a avut loc pe strada Albișoara din capitală. În timpul reținerii polițiștii au aruncat banii care, ulterior, au fost depistați în cadrul acțiunilor de urmărire penală. Aceștia au fost găsiți în scara blocului unde locuia unul dintre polițiști.

Pe acest caz Centrul a

pornit o urmărire penală în temeiul alin. 2, art. 324 Cod penal – „corupere pasivă”. Ambii și-au recunoscut vina și sunt cercetați în stare de libertate.

De la începutul anului curent, CCCEC a documentat 35 de polițiști bănuți că ar fi comis diferite acte de corupție.

Însoțitoarea de vagon învinuită de trafic de influență a ajuns pe banca acuzaților

Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție a dispus justiției cauza penală de învinuire a însoțitoarei de vagon a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată a Moldovei” de săvârșirea traficului de influență.

Angajata este învinuită de procurori că, la 2 octombrie 2011, sub pretextul că are influență asupra persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul ÎS „Calea Ferată a Moldovei”, în scopul de a-i determina să angajeze un tînar în funcția de însoțitor de vagon a trenului cu ruta „Chișinău-Moscova”, a pretins și a primit de la ultimul 3000 euro.

Potrivit procurorilor, învi-

nuita în vîrstă de 27 de ani, a primit banii de la tînar în incinta unui bar din mun. Bălți, unde a fost reținută în flagrant.

În privința învinuitei a fost aplicată măsura preventivă obligarea de a nu părăsi localitatea.

Cauza penală va fi examinată de judecătoria mun. Bălți.

**Serviciul de presă al
Procuraturii Generale**

Dicționar explicativ al Uniunii Europene

CONSILIUL

Denumit și Consiliul de Miniștri, Consiliul Uniunii Europene este principalul organism decizional al UE pentru procesul legislativ și politic obișnuit al organizației. Consiliul reprezintă statele membre, la reuniunile sale participând miniștri ai acestora. A fost înființat prin tratatele fondatoare; spre deosebire de PE, care a fost, încă din 1958, o instituție comună pentru toate cele trei Comunități Europene, a existat câte un Consiliu pentru fiecare comunitate, până la intrarea în vigoare a Tratatului de fuziune, în 1967.

Consiliul are șase funcții principale:

1. *Funcția legislativă.* Cea mai mare parte a legislației Uniunii Europene este adoptată de Consiliu, împreună cu PE; actele adoptate de Consiliu pot lua forma regulamentelor, deciziilor, acțiunilor comune sau pozițiilor comune, recomandărilor sau avizelor; de asemenea, Consiliul poate adopta concluzii, declarații sau rezoluții.

2. *Coordonarea politicilor statelor membre.* Consiliul Uniunii Europene coordonează politicile economice ale statelor membre, în baza unor orientări generale în acest domeniu. De asemenea, Consiliul este responsabil cu metoda deschisă de coordonare, aplicată în domeniul precum educația, ocupa-

rea forței de muncă sau sănătatea publică.

3. *Încheierea acordurilor internaționale între UE și alte state sau organizații internaționale.*

Consiliul semnează acorduri între UE și statele nemembre sau între UE și diferite organizații internaționale. În interiorul Uniunii Europene, Consiliul poate încheia acorduri între statele membre în domenii, cum ar fi impozitarea, dreptul societăților comerciale, protecția consulară, precum și în cadrul pilonului al treilea (JAI).

4. *Funcția bugetară.* Bugetul Uniunii Europene este decis anual de Consiliul UE, împreună cu PE, Consiliul luând deciziile finale cu privire la cheltuielile obligatorii.

5. *Elaborarea PESC.* Politica externă, securitatea și apărarea sunt domenii în care fiecare stat membru poate acționa - din punct de vedere strict juridic - independent.

Cu toate acestea, acțiunea comună se dovedește, de multe ori, mai eficientă. Statele membre ale Uniunii Europene iau decizii comune în acest domeniu, în cadrul Consiliului UE, principalul for de desfășurare a cooperării interguvernamentale în acest domeniu. Secretarul general al Consiliului Uniunii Europene deține și funcția de Înalt Reprezentant pentru PESC, asistând Consiliul în elaborarea

și aplicarea deciziilor politice. De asemenea, poate derula, în numele Consiliului, dialogul politic cu statele terțe. Pentru a putea răspunde mai eficient la crizele internaționale, a fost creată o Forță de reacție rapidă, care poate îndeplini numai misiuni umanitare, de salvare, de menținere a păcii și alte misiuni de gestionare a crizelor. În astfel de operațiuni, Consiliul este asistat de Comitetul Politic și de Securitate, Comitetul Militar al Uniunii Europene și Statul-Major Militar al Uniunii Europene.

6. *Coordonarea JAI.* Pentru a combate infracțiunile transfrontaliere, este necesară o cooperare între tribunalele, forțele de poliție, serviciile vamale și cele de imigrație din toate statele membre.

CONSILIUL AFACERI ECONOMICE ȘI FINANCIARE (ECOFIN)

Consiliul Afaceri Economice și Financiare este una dintre cele mai vechi formațiuni/ configurații ale Consiliului. ECOFIN este compus din miniștrii de finanțe

și ai economiei, la ședințele consacrate problemelor bugetare participând și miniștrii Bugetului (când este cazul) din statele membre ale Uniunii Europene. ECOFIN se ocupă cu o gamă extinsă de aspecte, printre care: coordonarea politicii economice, supravegherea economiei, monitorizarea politicilor bugetare ale statelor membre ale Uniunii Europene și a finanțării publice, moneda unică europeană (euro), piețele financiare și mișcările de capital, relațiile economice cu țările terțe.

ECOFIN se întrunește o dată pe lună. Deciziile se iau, de obicei, cu majoritate calificată, în consultație sau codecizie cu PE. Unanimitatea este cerută în problemele fiscale, Marea Britanie fiind una dintre cele mai mari susținătoare ale acestei uzanțe. ECOFIN, împreună cu PE, pregătește și adoptă în fiecare an bugetul Uniunii Europene. Cu o zi înainte de întrunirea ECOFIN, miniștrii din țările Zonei euro se întâlnesc pentru a dezbate și a lua decizii în problemele legate de Uniunea Economică și Monetară. Reprezentanții statelor care nu au adoptat moneda euro nu au drept de vot în cadrul ECOFIN în ceea ce privește problematica legată de euro sau UEM. ECOFIN stabilește acordurile în domeniul cursului de schimb cu alte țări care nu fac parte din UE.

Abonarea 2012

Continuă abonarea pentru anul 2012 la revista științifico-metodică trimestrială **"ADMINISTRAREA PUBLICĂ"** și la ziarul **"FUNCȚIONARUL PUBLIC"**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **"Administrarea Publică"** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **"Funcționarul public"** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - specialist principal

Valentin ȘCAREVNEA - designer

Sergiu PÎSLARU - specialist principal

Elena BALMUȘ - specialist coordonator

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 500.

Dat la tipar 31.10.2011

E-mail: sep@aap.gov.md

E-mail: sectia_a_aap_gov@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

"Funcționarul Public" - supliment la revista "Administrarea Publică" -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova